

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Főszerkesztő	Kiadótulajdonos	Szerkesztőség és kiadóhivatal	TELEFON
Évesre . . . 28 K.	1/4 évre . . . 7.- K.	MÓRA FERENC	ENGEL LAJOS	DUGONICS-TÉR 12. (Napló-ház.)	94.
Hónapról . . . 14 K.	Egy óra . . . 2-40 K.		NYOMDA- ÉS LAPVÁLLALAT		

Búcsú a halott királytól.

Nyolc napot tölt ki a királyi szertartások szoros ritusa, míg Ferenc József teteme végső pihenéshez jut s ez a nyolc nap a búcsuzások ideje. Nemzetek búcsuznak királyuktól, akiről azt érzik, hogy nyolcvanhét éves korában, hatvannyolc évi uralkodás után idő előtt halt meg. Uralkodói érték ennél magasztosabban meg nem állapítható.

Ma a magyar országgyűlés két Háza búcsuzott Ferenc Józseftől, külsőségeiben szoleménis, lelkében mély és meghatott ülések keretében, melyeknek külön jelentőséget adott az, hogy Károly király ez alkalommal először szólott a parlamenthez, országa képviselőihez, akikkel annyi nehéz munkát kell majd együtt végeznie. Az első királyi leirat hangja nemes és emelkedett és — a mi sajátos körülményeink közt ennek is sulya van — a ma-

A parlament gyászülése.

Budapest. A képviselőház épületének ormán gyászfátyollal bevont hatalmas nemzeti-szinű zászló leng az őszi szélben. Elöl az épület homlokzatán is fekete zászló gyászolja az elhunyt uralkodót. A parlament előtti téren és a bejáró körül fekete ruhás emberek nézik az ülésre menő minisztereket és képviselőket. Magánfogatok, bérkocsik száguldanak a Ház elé, hozzák az ülésre a kormány tagjait, a képviselőket és az érdeklődőket.

Tíz óra tájban már majdnem teljesen együtt van a képviselőház. Alig négy-öt képviselő maradt el az ülésről. A karzatok zsúfolva vannak. Az első sorokban mágnásasszonyok, Tisza István grófné és Sándor János belügyminiszter felesége, főrendek feleségei. Mindannyian fekete ruhában, gyászfátyolos kalappal. Megjelent az ülésen a budapesti diplomácia minden tagja.

Féltenegy órakor szólalt meg az ülés megnyitását jelző elnöki csengő. A képviselők azonnal bevonultak a terembe. A padok első sorában — az ellenzéki oldalon is — exminiszterek, államtitkárok ülnek. A teremben mély-séges csend. Apró bejelentések után fölállott Tisza István gróf miniszterelnök és így szólt:

— Van szerencsém közölni, hogy legfelsőbb királyi kézirat érkezett, kérem annak meghirdetését és meghirdetés céljából a főrendiházhoz való áttételét.

Szász Károly alelnök a miniszterelnöktől átvette a királyi levelet, fölmentette s a borítékából egy összehajtott papirlapot vett ki, melyet fölolvastatott végéig átadott Mihályi Péter jegyzőnek.

gyar közjognak mindenben megfelelő.

A halott király emlékét egyforma meghatottsággal méltatták az összes pártok szónokai s még az ellenzékiek is elismerték Ferenc József történeti nagyságát. Amint a hivatalos jelentésekből megítélhető, legmélyebben szántott Andrássy Gyula gróf, aki nemcsak politikus, hanem történetíró is s magasabb szempontokból tekintette át a lezárt élet politikai vezéreszméit.

Ugyancsak ma vett búcsút Ferenc Józseftől Szeged város törvényhatósága is, melynek életébe kitörülhetetlenül bele van vésve az uralkodó emlékezete, aki sorsa legnehezebb órájában kereste fel részvételével s királyi szavával egyik főrészesé lett feltámadásának.

A király-gyász eseményeiről alábbi tudósításaink számolnak be:

A teremben mély csend, az emberek szinte lélegzetvisszafojtva hallgatják a királyi leiratot, amely a következő:

Mi I. Károly, Isten kegyelméből Ausztria császára, Csehország királya stb., Magyarországnak e néven IV. apostoli királya, királyi üdvözlőnként küldjük. Kedvelt hűveink! A nemzet gyászának azt a lelkek mélységéig ható bánatát a Gondviselés kifürkészhetetlen útjaiban való megnyugvással hozzuk tudósítokra, hogy dicső emlékezetű, boldogult dédnagybátyám, I. Ferenc József a mai napon a halandó létből az örökéletbe költözött. Amikor tehát az uralkodást, mint nevezett dédnagybátyám utóda és örököse az ország törvényei, ezek között az 1723 évi I., II. törvények értelmében lstenbe vetett reménnyel, bizalomteljesen elfoglalom, addig is, amíg a törvény rendelkezéséhez képest előbb megteremtendő koronázás alkalmával királyi hűlevélben tehetnénk bizonygot fejedelmi szándékaink felől az alkotmányos törvény megtartására és mások által való megtartatására, valamint hű Magyarországnak és társországi iránt törhetetlen a bizalom Bennünk, kikhez egyébként királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, 1916. nov. 21.

IV. Károly s. k.

A királyi kézirat felolvasása után annak tartalmát tudomásul vette a Ház és tudomásulvétel végett átküldte a főrendiházhoz.

Az elnök beszéde.

Szász Károly alelnök: Tisztelt Ház! (Erre a kormány tagjai, a képviselők és a közönség fölállott.) A fájdalom sokkal mélyebb és igazabb, semhogy a könnyek bőséges omlása, a szívek néma érzelmei mellett megtűné a szavak áradatát. I. Ferenc József uralkodása sokkal gazdagabb eseményekben, hogysem a kevés szót parancsoló mostani alkalom keretében megfelelően tudnám méltatni. Ezután rátér az elnök arra, hogy a megboldogult király által ápolt békés korszakot a világháború megsemmisítette. A békét nem érthette meg, de megérte fegyvereinknek sok fényes diadalát. A dicsőséges uralkodó és nagy király emlékét a nemzet kincséül öröklő át nemzedékről-nemzedékre és a megdicsőült emlékének megörökítésére a következő javaslatokat teszi.

A képviselőház a temetést követő ötödik napig, vagyis december 5-éig ne tartson ülést;

ha a temetés után olyan esemény adódna elő, mely a képviselőház ülésezését szükségessé tenné, fölhatalmaztatik az elnök a képviselőház összehívására;

a képviselők hatvan napig gyászt viselnek a megboldogultért;

kimondják Ferenc József emlékének törvénybe iktatását;

kimondja a Ház, hogy Károly királyt és Zita királynét ünnepélyesen üdvözi és később elébük járul tisztelegni.

Kéri a javaslatok elfogadását.

A miniszterelnök beszéde.

Tisza István gróf: Érzem földadatom egész sulyát, amidőn e gyászos pillanatban fölszólok. E pillanatban nem akarom a megdicsőült nagy király világtörténelmi alakját jellemezni, arra pedig, hogy a meleg lelkét betöltő érzelmekről adjak kifejezést, nem érzem magam képesnek. A megboldogult király a magyar nemzet történelmi nagy alakja. Egyike azoknak, kik évszázados tradíciókkal, az évszázados utvesztőből ki vezették a nemzetet. Egyike ő a nemzet jótevőinek, aki megoldotta a megoldhatatlannak látszó problémát. Hosszas uralkodásának 1848., 1867., 1896. és 1914. évek voltak az utjelzői. Nem adatott meg neki, hogy élete végéig a béke útján haladjon. Fellegek tornyosultak, az ellenség gonosz indulatai környékezték a királyt és a nemzetet. A világ legbékésebb fejedelme élte alkonyán kénytelen volt kardot rántani. Akkor tűnt ki művének igaz értéke, a világkonfliktáció alatt tűnt ki nemzeti intézményeinknek, mindennel dacoló nagy ereje. Most a magyarság erőforrása a nagy hatalmi állásnak is erőforrása. A boldogult nagy király élete művét nem fejezhette be. A megtettesült alkotmányosság volt az egész fejedelmi tevékenység, nem ismert mást, csak a kötelességet. Ebbe a kötelességteljesítésbe belevitte jóságos lelkének melegségét. Ez a két föltulajdonosság: kötelességérzet és a lelkijóság adott egyéniségének különös varázst. Dolgozott szakadatlanul, utolsó lehetéig. Élete utolsó napján láztól gyötörve erőltette a munkát s meghagyta, másnap reggel félnégy órakor költsek fel. Ezt a parancsát nem lehetett teljesíteni: pihenni tért. Minket itt hagyott megrendülve, gyászba borult lélekkel. Legyen emléke áldott, legyen élő

tanulság és amig magyar él, keresse föl emlékét hálás kegyelettel.

A pártok szónokai.

Khuen-Héderváry Károly gróf szólalt föl ezután a munkapárt nevében. Ugy tekintünk boldogult királyunkra, mondta, mint fájdalomaink enyhítő forrására. Eszünkbe jutnak nagy tulajdonságai: önfegyelmézettsége, önmegtartózkodása és önfeláldozása. Mindig és mindenkinek csak jót akart, jó ember csak jó uralkodó lehetett. Az ő uralkodása alatt vált Magyarország nemzeti modern magyar állammá. Igyekezni fogunk, hogy a jövő nemzedékbe is átplántáljuk azt a kegyeletet, amit a nagy uralkodó magáremelt.

Apponyi Albert gróf: Egy viszontagságos élet, a leghullámzóbb életek egyike nyert befejezést. Meghalt magyar királyunk a világháboru iszonyatosságaitól körülvéve. Nem érhetne meg békére vágyó lelke a háborúnak népére, boldog befejezését. Puritán igénytelenség, páratlan munkabírás a legfőbb jellemzői képének. Az a párt, melynek nevében föl szólal, a király élete művének a közös ügyekre vonatkozó részével elvi ellentétben van, de ez a párt sem felejtheti el azt a gondolatot, amelyet minden magyar magáénak vall, amely alaptörvénybe van lefektetve: azt, hogy az 1723. I. és II. t.-c.-be foglalt azonos trónöröklési rend és közös önvédelmi kötelezettség elvével a nemzet nem mondott le szuverenitásáról. A mű nincs befejezve, az alapgondolat még nem valósult meg minden következményével. Sohasem felejtjük el, hogy a legnehezebb lépést, az elsőt, a lélek tanilag és történelmileg legnehezebbet I. Ferenc József tett meg. Ez tulajgyogja uralkodói tényeinek ama részét is, amellyel nem vállalunk közösséget. Ezen alapgondolattól eltelve én és elvtársaim elfogadjuk az elnöki előterjesztést.

Andrássy Gyula gróf: A nagy uralkodó elmúlásán érzett mély fájdalom túl elfogulatlanul és történeti objektivitással mondhatjuk, hogy az elhunyt király a magyar királyok egyik legnagyobbja volt. Belpolitikai működésének legfontosabb szempontja az volt, hogy a nagy hatalmi állást csak az esetben tarthatja meg, ha sikerül a magyar nemzeti államtól kiépíteni. E belpolitikai alapgondolatból egy utód se térhet el büntetlenül és ha akadna, aki más ösvényt választana, az szembe helyezkednék a nagy fejedelm emlékével. A külpolitikában is mássá gyúrta át a rászállt örökséget. Irtózatossá és küzdelem volt országaiban, amikor trónra lépett, hazánk és az egész monarchia a bomlás jeleit mutatta: ma egy zászló alatt harcol a monarchia minden népe.

Batthyány Tivadar gróf mélyszéles fájdalomtól áthatva áll a megdicsőült király történelmi nagysága előtt és koporsójára hódolatot teszi le pártja nevében a ragaszkodás és a szeretetteljes megemlékezés palmaágát. Ezen érzés kifejezéseként készségesen fogadja az elnöki javaslatokat. Kelkesülten fogadja az elnöknek azon indítványát is, hogy őfelségét, IV. Károly királyt és Zita királynét a törvényhozás üdvözlője és küldöttségileg járuljon felébe.

Zichy Aladár gróf a néppárt nevében szólalt föl és mindenben elfogadja pártja nevében az elnöki előterjesztéseket.

Végül Pop Csicsó István a román nemzetiségűek nevében és egy horvát képviselő a horvátok nevében fogadta el az elnöki előterjesztéseket.

Az ülés félegy után véget ért.

A főrendiház gyásza.

A főrendiház délután négy órakor ült össze Jósika Samu báró elnöklésével. Az ülésen nagyszámban jelentek meg a főrendek, a miniszterek valamennyien. Széchenyi Emil gróf jegyző felolvasta a királyi kéziratot, mely után Jósika Samu báró tartotta meg gyászbeszédét.

— A történelem feladata lesz — mondotta — Ferenc József hatalmas egyéniségét méltatni. Évszázadokon át követett hagyományoktól eltérve új utakat tört. A legbékésebb fejedelem a világháboru forogtatójában távozott a halhatatlanságba.

Csernoch János hercegprímás szavai a gyászban vigaszt keresnek. Átérezte a nemzet hűségesebb ragaszkodását, nagy szeretettel: s a trón magasságában a király boldogságát a nép boldogságával kapcsolta össze. Az uralkodó hátrahagyott végakarata szent és megfogadják annak tiszteletben tartását. Hűségesebb ragaszkodással leszünk utóda, a fiatal, gazdag lelki Károly király iránt, akit megkoronázása erős, elszakíthatatlan szálakkal fűz a nemzethez.

A főrendiház ezután a részvételre és az új király üdvözlésére ugyanazokat a javaslatokat fogadta el, mint a képviselőház.

Szeged gyászközeletése.

Egyszerűségében impozáns, de annál bensősebb módon róttá le ma Szeged törvényhatósága kegyeletét a halott király iránt. A közgyűlési terem egészen megtelt, feketeruhában a városatyák. A jegyzői asztalon délszaki virágok között a király mell-szobra; a nagy portrét, amely lovassági tábornoki egyenruhában ábrázolja a felséges urat, gyászdrapéria övezi. Eljött a gyász-közeletésre Kállay Albert v. b. t. t., nyugalmazott főispán is, akit a jó sors ugyanakkor hozott Szegedre, mikor a király nemes lelke Szeged újjáteremtésének munkáját elrendelte. A hozott határozatok egyébként méltóak Szegedhez, mert a kegyeletet úgy is szolgálják, hogy áldás fakadjon a nyomakban.

A közgyűlést pontban négy órakor nyitotta meg Cicatricis Lajos dr. főispán a következő beszéddel:

Az elnöki megnyitó.

Tisztelt közgyűlés! Hazafiai mély fájdalom érzésével nyitom meg a mai napra egybehívott rendkívüli közgyűlésünket, amely hivatva van alkalmul szolgálni arra, hogy a város közönsége a maga mély részvételének és soha el nem muló kegyeletének kifejezését adjon, azon dicsőségteljes uralkodó halála felett, aki a történelemben szinte páratlanul hosszú, 68 éves uralkodás után egy világháboru megindító és megrendítő veszedelmei között tért vissza őseinek örök békét és nyugalom adó hajlékába.

Ez a veszteség mindenkor fájdalmas érzéseket keltett volna a magyar nép lelkében. Kétszeresen fájdalmas ez most, amidőn a nemzetünk sorsa felett dönteni hivatott háboru fegyverzaja közben látjuk a trónról letűnni azt a férfit, akiben mindannyian a békének fejedelmét tiszteltük és szerettük. Érezzük, tudjuk azt mindannyian, hogy Ő volt bizonyára a legutolsó 86 éves korterhét hordozó agastyán, aki ezt a világot megrendítő háborut előidézni akarta volna. A mi reményiségünk bizodalomteljesen szárnyalt a trón nagyságához, várva, remélve, hiva azt, hogy nem fogja elmulasztani a legelső alkalmat arra, hogy a háboru dicsőséges befejeztével az ő hiv népének a béke áldásait visszaszerzi.

Az isteni gondviselés másképp rendelkezett. Eltávozott körünkől, eltávozott a trónról a magyar nemzet bizodalmanak, szeretetének leteleményese.

Ha eröm csekély volta és egy röpke pillanat elég volna ahhoz, hogy a nagy uralkodónak 68 évre terjedő, szenvedésekben és megpróbáltatásokban gazdag élete folyását megrajzoljam, szívesen cselekedném meg. Fájdalom azonban erre magamban erőt nem érzek és talán ezt a helyet sem tartom e pillanatban alkalmasnak arra, hogy világítást vessék a nagy fejedelmi élet lefolyására, csupán azt emelem ki, hogy az ő megjelenése a történelem színpadán egy nagy alkotmányválság idején következett be, amely válság — a magyar nemzet részéről kemény szabadságharcokat viva — a fiatal uralkodónak szívét elhídgitette. Jégkéreg támadt a fegyverzórreij közepette, amely nem engedte, hogy abban a pillanatban, amikor az ő uralkodása megszületett, uralkodó és nép, mint egy szív és egy lélek álljon egymás mellett, egymás dicsőségére és boldogítására. A szabadságharcot követő idő kemény megpróbáltatásai alkalmul szolgáltak ennek a bölcs uralkodónak arra, hogy megismerje, megtanulja azokat a nagy erényeket, melyek a magyar nemzet kebelében éltek. A koronázás és az azzal együttjáró kibékülése a nemzetnek az uralkodóhazzal elolvastotta a jégkéregtet,

amely őket egymástól elválasztotta. E pillanattól kezdve a fejedelemben bizalma a nemzet iránt, a nemzetnek szeretete az uralkodó iránt napról-napra izmosodott és erősödött.

Ebből a szeretetből a maga részét Szeged város közönsége elsősorban vette ki. Mert hiszen Szegedet ehhez a dicsőséges fejedelemben a bizalomnak és szeretetnek még szorosabb szálai fűzték, mint a nemzet más részeit. Azokban a nagy szenvedésteljes időkben, amikor a Tisza hullámai a várost a föld színéről eltörölték és népét hajléktalan földönfutóvá tették, a nagylelkű fejedelem volt az, aki nem késlekedve megjelent az ő magyar népe között, hozva neki vigasztalást, felemelő reménységet és azt a tudatot, hogy az államnak, sőt azon tulmenőleg az egész emberiségnek résztvevő szeretete újból Phönixként fogja hullámsíkjából felemelni a várost és beteljesedett a fejedelmi jóslat, hogy »Szeged szebb lesz, mint volt.«

Mert lehet azt mondani, tisztelt uraim, hogy a népek ítélete megelőzi a történetírót. Ha ez igaz, a magyar nép már megelőzte ítéletét a megdicsőült uralkodó felett. Mert a magyar nép tudata őt tekint a legalkotmányosabb fejedelemben, akitől távol állva csalfaság, fondorkodás, a becsületnek, a nyíltszívűségnek sziklavára volt ugy népei, mint szövetségesei számára. Őt tekintette a legigazságosabb fejedelemben, aki kormányzata alatt álló népekre, faj-, vallás-, rangkülönbség nélkül a maga atyai gondoskodásának egyforma mértékét alkalmazta. Őt tekintette a legkötelelebb adóbb fejedelemben, aki hosszú, a történelemben páratlanul hosszú uralkodásának egész ideje alatt nem mulasztott el egyetlen pillanatot sem, hogy szeretett népei javára uralkodói kötelelességeit a leghűségesebben ne teljesítse.

Teljesítette akkor is, amikor a sorsnak kárlehetetlen csapásai sújtották le. Amidőn elragadta mellőle atyai büszkeségét, trónjának örökösét, amikor a durva orvnak töre kiirtotta szerető hitvesének életét, vagy amikor, — csak a legkésőbbi eseményekre gondolva — ugyancsak ortvámadás elpusztította trónjának leghivatottabb várományosát.

Ezek a szenvedések és megpróbáltatások, a melyek a közönséges emberi léleknek összetörésére lettek volna alkalmasak, ezt a nagy fejedelmi lelket megacélozták kötelelességeink még hibebb teljesítésére. Mintha mindazokat a szenvedéseket, amelyeket átszenvedett, egybe olvasztani, átalakítani kívánta volna a népeiről gondoskodó szeretet forrásaira, mintha az isteni gondviselés ezt a férfit választotta volna ki arra, hogy a szenvedések tüzen keresztül megteremtse a férfinak és uralkodónak azt az ideálját, aki az emberiségnek magasabb erkölcsi nivóra emeléséhez szükséges.

Övezze az ő dicsőséges képét az egész világnak tisztelete, őrizze meg szintiszta emléket a magyar nemzetnek és ebben Szeged városának soha el nem muló hálás kegyelete.

A tanács előterjesztése.

Ezután Gaál Endre dr. tanácsnok ismerteti a belügyminiszter sürgönyét, melyben tudatja, a várossal a király halálát, majd a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

A m. kir. belügyminiszter táviratát bemutatjuk a közgyűlésnek a következő határozati javaslattal:

Szeged sz. kir. város törvényhatósági bizottsága amint a város egész közönsége, megrendült lélekkel és halandókhöz ilő alázattal hajlik meg a végzet változhatlan ténye előtt, amely I. Ferenc Józsefet, a leghűségesebb uralkodót, népeinek atyját, Magyarország apostoli királyát az élők közül a megdicsőülésbe szólította.

Két emberöltőn át uralkodott; hosszabban, mint valaha tán királynak adatott.

Több jutott osztályrészül a haladásból, nagyobb rész a dicsőségből, súlyosabb a viharokból, mint bárki másnak, de legtöbb a szenvedésből is.

Uralkodó volt és király minden cselekedetében, bölcs és mindent megértő a viharok között, de legnagyobb a sors csapásainak elviselésében.

Evtizedeken keresztül a világbéke őre volt és megérnie kellett a legszörnyűbb háborút.

A magyar alkotmány súlyos válsága közt foglalta el trónját, de a nemzet óhajait megértvén, a legalkotmányosabb uralkodóként s mint Európa bölcsét tisztelte a világ és a királyhűségben páratlan magyar bizonyult trónja legszilárdabb támaszának a világfölfordulásban.

De kimagaslott kortársai közül mint ember is, mert nemesebb, jobb, kiválóbb volt mindannyiánál.

Országok s a népek milliói állanak ravatala körül zokogva a súlyos veszteség hatása alatt, de amíg a többiek csak uralkodójukat, Szeged ujjáalkotóját is siratja, akinek fejedelmi szava támasztotta föl példátlan arányokban a világ részvétét s annak nyomán száz-ezernyi lélek árvíz-rombolta városát romjairól.

Szeged város közönsége minden alkalmat megragadott, hogy hálájának, tiszteletének, ragaszkodásának, szeretetének, csodálatának és hűségének bizonyítékát adhassa; most a megdicsőülés után utolsó kötelességül a kegyelet és megemlékezés adójaként, amivel a város új életre hívójának, halott királyának tartozik.

1. Mélységes fájalmát, amelyet a váratlanul bekövetkezett s ma sokszorosán súlyos csapás fölött érez, minden utódaink okulására jegyzőkönyvében megörökíti.

2. A felséges uralkodóházat, a nemzetet s a monarchia mindkét államát sújtó gyászban teljes mértékkel osztozva, igaz részvétét alattvalói hűséggel föliratban tolmácsolja s a magyar királyi kormány útján a trón zsámolyához juttatja.

3. Gyászistentiszteletek tartása s a gyász külső megnyilvánítása tekintetében közzétett helyi és országos intézkedéseket tudomásul vévén, a város közönségét a temetésen küldöttség útján képviselteti s a temetés napján a rókusai kegyuri templomban ünnepies gyászistentiszteleten testületileg részt vesz.

4. Már kifejezett elhatározásához képest ő felsége, mint a város ujjáteremtője iránt érzett el nem muló hálájának az idők végéig marandó bizonyosságául a városi székhely előtt őfelsége lovas szobrával nagyarányú művészi emléket állít.

5. I. Ferenc József, Magyarország apostoli királyának emlékére 100.000 (egyszázezer) korona alapítékével a megdicsőült életben megkezdett utolsó alkotás a kereskedelmi főiskola tanulói támogatására alapítványt tesz s az alapítók kifizetéseig évenként 4000 koronát beilleszt költségelirányzatába, aminek fölhasználásáról külön alapító levélben rendelkezik.

6. 5000 (ötezer) koronát bocsát a rendkívüli alaphoz a város tanácsának és polgármesterének rendelkezésére a város szegényei között leendő kiosztásra.

Ez a véghatározat egész terjedelmében közhírré teendő s 4. 5. 6. pont külön fölirattal a m. kir. belügyminiszter urhoz fölterjesztendő.

Várhelyi prépost emlékbeszéde.

A törvényhatósági bizottság egyetlen szónoka Várhelyi József prépost-kanonok volt. Emlékbeszéde a következő:

Tek, Törvényhatósági Bizottság! Fájdalmasan nehezedik mindnyájunk lelkére az a szomorú tudat, hogy Felső Felső Királyunk, a mi legjobb Urunk és atyánk, akinek életéért féltő aggodalom közt néhány nappal ezelőtt még buzgó imádság epedett százszázok ajakán, Schönbrunn kastélyában csendesen elhunyt. Tehát a világháború vérzivatarában úgy aludt ki csendesen szeretett királyunk élete. Meghalt, aki mindnyájunkért élt s azoknak a százszázoknak mártírhalála, kik megint érte, a koronás ki-

rályért haltak és halnak meg, nem bírta megnyújtani csak egy nappal is életét. Meghalt, mielőtt homlokára fűzheték volna a véres csatát küzdő népeinek diadalmos borostyánját. Lelke elment a lelkek útján, teste pedig itt maradt közöttünk, halaványan, megtörtén, gyertyafényes ravatalon, hogy harcoltól körülzuga, mint az európai béke fejedelmét kísérik az örök béke pihenőjére. Mert ő béke fejedelme volt, aki békeszerző szívével legtovább küzdött a háboru gondolata ellen, aki a legféltebb gondnal iparkodott az uralkodása alatt levő nemzetektől távol tartani a háboru öldöklő angyalát. Halálával a világ egyik legkimagaslóbb uralkodói alakja lép le az élet hatalmas színpadáról.

A történelem föladata lesz bírálatot mondani uralkodásáról, mely alatt érte meg az uralma levő két állam a világtörténelem korszakalkotó nagy eseményeit. Az ő föladata volt nagy történelmi válságokban vezetni két ország hajóját és ő bámulatos kitartással és gondos igyekezettel vigyázott arra, hogy még a legkétségbeesettebb viszonyok között is a két állam hajóját kivezesse a veszélyes szirték közül. Eseményekben páratlanul gazdag volt az élete és még ellenségei is, — ha egyáltalán voltak ellenségei, mindenkit megnyerni igyekvő egyéniségének, — kénytelenek elismerni, hogy az uralkodói bölcsességet mindig párosítani iparkodott az alattvalóival együttérző szívjósággal. Tévedésektől természetesen ő sem volt ment és ha időnkint súlyossá is váltak azok a nézeteltérések, melyek közt és a magyar nemzet között fentállottak, az ő bölcsessége mindig megtalálta az ily válságokból kivezető utat.

De ne akarjuk a halál pillanatában mélegelni boldogult királyunk nagy egyéniségét és tetteit. Szomorodott szívvel tesszük le kegyeletünk virágait ravatalára, amelyen egy nemes egyéniség porhüvelye fekszik, amelyen a legbékeszeretőbb fejedelmet tarították ki. A népek üdvéért dobogó szív nem bírta a várakozást és megállt, mielőtt visszavárhatta volna az oly sokáig és hevesen védett békét. Itt állunk a kihült szív előtt s elsők vagyunk a gyászban, mint ahogy jó és rossz időkben egyaránt elsők voltunk a hűségben.

Tisztelt közgyűlés! Az egész ország hálás kegyelettel állja körül a nemzet nagy halottjának ravatalát. Szeged város közönségének a kegyelet lerovásában kettős kötelesség jut osztályrészül, boldogult nagy királyunk szeretetének melegét, különösen éreztette velünk, midőn királyi szavával, példaadó jótékonyásával hullámsírából új életre keltette városunkat. Azért a magam részéről a legnagyobb készséggel hozzájárulok a tanács javaslatához, amelyik egyrészt Szeged városához méltóan gondoskodik a kegyelet lerovásáról, másrészt a nagy király emlékének örök időkre való megőrzését is célozza. Magamévá teszem a tanácsi előterjesztés azon részét is, mely javasolja, hogy Szeged város közönsége részvétének kifejezése mellett az új uralkodót trónra lépése alkalmával üdvözölje s alattvalói törhetetlen hűségünkről s ragaszkodásunkról biztosítsa. Kérem a tek. törvényhatóságot is, hogy a tanács javaslatát egész terjedelmében elfogadni méltóztassék.

A közgyűlés természetesen egyhangulag elfogadta az előterjesztést, ezután a nagy halottról az élők felé fordult a törvényhatóság figyelme: következett az új király üdvözlése. A közgyűlésnek erről a részéről más helyen számolunk be.

A szegedi bíróságok gyásza.

A király elhunyt alkalmából a szegedi kir. ítélőtábla vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepies teljes ülést tartott, amelyen — fekete ruhába öltözötten — a tábla birói kara, valamint segéd- és kezelőszemélyzete is teljes számmal részt vett s megjelent ezen a kir. főügyészség is. A gyász-ülést Mennyei László, a kir. ítélőtábla elnöke nyitotta meg, aki gondolatokban gazdag, lendületes beszédeben kegyeletos szavakkal emlékezett meg az elhunyt uralkodó fejedelmi erényeiről és kiválóságairól s mint olyan egyénről, akinek eredményes hosszú uralkodását többek között a ma-

gyar igazságszolgáltatás történetének is a legszámottevőbb mozzanatai teszik emlékezetessé. A nagy hatást keltett beszéd során, — melyet az összes jelenlevők osztatlan figyelemmel, állva hallgattak végig, — előterjesztett s a maguk egészében elfogadott indítványok szerint a kir. ítélőtábla és főügyészség a király emléket jegyzőkönyvbe iktatja, a jegyzőkönyvnek egy másolatát az igazságügyminiszterhez terjeszti föl azzal a felkéréssel, hogy a tábla és főügyészség részvétét a trón elé juttassa, — a bíróságok gyászának jeléül pedig a temetés és gyászünnepe napján sem tárgyalást, sem tanácsulást nem tart.

A szegedi királyi járásbiróság vezetője arról értesíti a közönséget, hogy csütörtökön, őfelsége I. Ferenc József temetése napján a járásbirósági tárgyalások nem tartatnak meg és így a feleknek sem büntető, sem polgári ügyekben megjelenniük, vagy meg nem jelenésüket kimenteniök nem kell. Újabb tárgyalási határnapokat a bírák hivatalból, vagyis a felek kérelme nélkül fognak kitűzni.

Gyászmisék Szegeden.

A rókusai plébániahivatal közli: Istenben boldogult ő császári és apostoli királyi felsége, I. Ferenc József temetése napján, november 30-án délelőtt 10 órakor a szeged-rókusai róm. katolikus plébánia-templomban ünnepies gyászmisét tartanak.

A szegedi szerb egyházközség közli: A szegedi gör. kel. szerb egyházközség november 30-án délelőtt 10 órakor tartja ő császári és apostoli királyi felsége, I. Ferenc József, legkegyelmesebb uralkodónak, városunk ujjáteremtőjének lelkiüdvéért az ünnepies gyászmisét.

Szeged küldöttsége a temetésen.

Szeged város közönségét boldogult királyunk temetésén november 30-án Bécsben Cicatricis Lajos dr. főispán, Somogyi Szilveszter dr. polgármester, Gaál Endre dr. tanácsnok, Rósa Izsó dr. és Kelen Béla dr. országgyűlési képviselők képviselik, akik szerdán a délutáni gyorssal indulnak el Szegedről.

Schönbrunnból Bécsbe.

Bécs. A sirboltatétel ünnepies aktusát a király tetemének elszállítására előzte meg, mely az előirt szabályok szigorú betartásával történt meg. Esta tíz órakor érckoporsóba teték s a család szűkebb körében beszentelték. Az utvonalakon sok ezer főnyi tömeg állt mély meghatottsággal s a gázlámpákat gyászfátyol borította.

A menet előtt két lovas szolga haladt fáklyákkal, utánuk egy eskadron lovasság, majd kétfogatu udvari kocsi következett, melyet lámpákat vivő szolgák követtek. Utánuk négyfogatu udvari kocsi Montenuovo herceg főudvarmester és főbb udvari méltóságok foglaltak helyet. Ezt követte a két szolgától vezetett nyolcvolvas gyászkocsi, melyet testőrök, arcierék és lovas udvari szolgák vettek körül. A menetet egy eskadron lovasság zárta be. Az utvonalakon álló közönség kalaplevéve, néma hódolattal nézte őfelsége szomorú útját.

A menet este tizenegy órakor ért a Hofburghoz, ahol a nagykövetek lépcsőjénél udvari méltóságok várták. Itt újból beszentelték s a kápolnába vitték, ahol ravatalra helyezték. A kápolnát lezárták, de holnap újból megnyitják a közönség előtt.

Károly király, Zita királyné és az uralkodóház tagjai is lementek a kápolnába.

Vilmos császár nem vesz részt a temetésen.

Bécs. Vilmos császár holnap érkezik Bécsbe. A temetési szertartáson azonban pillanatnyi indiszpozíciója miatt nem vehet részt, a ravatalnál azonban megjelenik s imádkozni fog az elhunyt uralkodó lelkiüdvéért.

Ischl a király emlékére.

Bécs. Ischl községtanácsa elhatározta, hogy őfelsége emléket fog állítani. Közadakozásból már 5000 korona gyűlt össze.

Tisza István, vagy József főherceg?

Ki koronázza meg az új királyt?

A nemzet gyásszal teli szíve még holt ura körül borong, mikor a nemzet vezérei már a régi királyválasztó időkre emlékeztető heves-séggel akaszkodnak össze azon, hogy kitegye az új király fejére a koronát? A koronázás egyházi és politikai aktus. Az egyházi személy, aki az isten kegyelméből való uralkodást szimbolizálja, törvényeink szerint Csernoch János, mint hercegprimás. A nemzet képviselője régi törvényeink szerint a nádor volt, — az a kérdés, ki legyen most, mikor a nádori intézmény már nem existál. A szombati pártközi értekezleten Tisza István mint miniszterelnök magának vindikálta ezt a jogot, az ellenzék azonban, hogy ne érvényesüljön pártpolitika mindjárt a koronázásnál, József főherceget ajánlotta, mint a nemzet összesége által nagyrabecsült férfit.

Ez a kérdés, amelynél sokkal fontosabb volna a hitlevél szövegének alapos revíziója, már körülbelül el van döntve azzal a József főherceg bizalmas környezetéből eredő vélemény-nyel, hogy a főherceg — ami érthető is — nem kíván a pártok viszályába elegyedni.

Erről a kérdéstről és a trónváltás többi eseményeiről alábbi tudósításaink számolnak be:

A német követ a királynál.

Bécs. Károly király ma kihallgatáson fogadta Wede német követet és átvette megbízó levelét. A kihallgatáson jelen volt Zita királyné is.

Az első kitüntetések.

Budapest. A Rendeleti Közlöny közli, hogy a király Hazaí Samu báró vezérezredesnek kivételes szolgálataért elismerése jelét adja tudtul. Hasonló kéziratot intézett a király Georgi vezérezredeshez és Krobotinhoz. Küknek a Szent István-rend nagykeresztjét adta. Paar gróf és Bolfrass hadsegédeknek az első osztályú katonai érdemkeresztet a hadi-étkitménnyel, Hansz tengernagynak a Lipót-rend nagykeresztjét a hadi-étkitménnyel adományozta.

A koronázás napja.

Budapest. Munkapárti körökben úgy tudják, hogy a koronázás december 21-én lesz a Mátyás-templomban. A koronázási-dombot a Szentgyörgy-téren állítják föl. Az országházban értekezletet fognak tartani a részletek kidolgozása végett.

József főherceg nem akar politikai viszályokba keveredni.

Budapest. Olyan körökből, ahol József főherceg véleményét közvetlenül ismerik, a koronázás körül támadt vita kapcsán a következőket mondották »Az Est« munkatársának:

József főherceg személyét nem szabad viszályokba belevinni. Ha a főherceget értesítették volna arról, hogy a nemzet minden rétege az ő megválasztását óhajtja, boldogan szolgálta volna hazáját és királyát a magasztos pillanatban. Előzetesen azonban senki sem közölte vele ezt a szándékot, amely hirtelen pattant ki és kellemetlen a főhercegre, mert személye e pillanatban, mint viszály tárgya szerepel. Ha most utólag készséget nyilvánítana a misszió elvállalására, ennek az volna a látszata, mintha az ellenzék mellé állana; ha pedig azt

nyilatkoztatná ki, hogy az egész dolog nem megfelelő módon indult, úgy azt mondhatnák, hogy a Tisza embere. Ezt nem teheti és nem is akarja tenni, viszont az ő személye nem arra való, hogy politikai törként nekiszegedjen a miniszterelnöknek. Ily helyzet méltatlan volna hozzá. A főherceg közjogi helyzeténél fogva a politikai pártokon kívül áll, őt nem lehet belekeverni a napi politika forgatagába.

A hercegprimás véleménye.

Budapest. Csernoch János hercegprimás véleménye szerint az olyan első közjogi

Szeged hódolata a király előtt.

Szeged törvényhatósága mai közgyűlésének második fele az új király előtt való hódolásnak volt szentelve. A közgyűlésnek ez a része a következőképp folyt le:

Taschler Endre főjegyző IV. Károly király és a királyné üdvözlésére a következő tanácsi javaslatot terjesztette elő:

Még ravatalon fekszik az ország nagy halottja, még milliók állanak körülötte gyászban, de amíg lelkeinket ezer érzés szála köti az eltávozóhoz, a megállást nem tűrő élet törvénye szeméinket az új király felé irányítja. Az életnek ez a törvénye, az alkotmány bölcs rendelkezése és mindnyájunk szívének szándéka találkozik abban, hogy a hódolat az őseihez megtérő királytól mindjárt a trónralépő felé üdvözölve forduljon.

A hódolatnak és üdvözlésnek szava, mellyel IV. Károly király és felséges hitvese elé járulunk, annál őszintébb és igazabb, mert ragaszkodásunk nemcsak a jövő biztató reménységére támaszkodik, hanem arra a szilárd bizalomra, amely visszhangja Felséges Urunk első uralkodói cselekvéséből — a nemzethez intézett szózatából — felénk csendülő bizalomnak, ahol az alkotmány és a törvény tiszteletéről a jog-egyenlőség, szabadság és jogrend oltalmáról, a népek iránt érzett szeretetről, az uralkodói kötelességtudás magasztos fölgásáról biztosít.

Bizalmunkat és ragaszkodásunkat alapozzuk arra a tudatra és hogy új királyunk és ifju

méltóságot, mint a miniszterelnök, a koronázásnál nem lehet háttérbe szorítani.

A királyi hitlevél ügye.

Budapest. A parlament legközelebbi, december 5-iki ülésén a miniszterelnök indítványozni fogja, hogy a királyi hitlevél és a királyi eskü megszövegezésre regnikoláris bizottságot válasszanak. A hitlevelet és az esküformát tárgyalja ezután a parlament. Elfogadás után az országgyűlés és két házának küldöttsége viszi a két okiratot a királyhoz, aki akkorára már Budapesten lesz. Ha a király elfogadta és aláírta, erről a küldöttség jelentést tesz az országgyűlés két házának, s azután megállapíthatják a koronázás napját.

A katonaképviselők fölmentése.

Budapest. A Károlyi-párt akciót indított, hogy a képviselőház tartson permanens ülésséket és ezért a képviselőház katoná tagjait mentse föl.

királynénk előtt áll I. Ferenc József és Magyarország őrző angyalának, Erzsébet királynénak a magyar nemzet megértésére és szeretetére mutató példája; alapozzák arra a tudatra, hogy a magyar nemzet Felséges urunk közvetlen szemlélete előtt vére hullásával pecsételte meg újra és újra azt a már történelmi erejűre való igazságot, hogy a magyar nemzet hűségére támaszkodó trónnak van a világ minden trónusa között a legszilárdabb alapja.

Ezért érezzük magunkat egynek Felséges királyunkkal abban a törhetetlen elhatározásban, hogy végig küzdjük a most reánk nehezedő harcot oly béke kiküzdéséig, mely biztosítja Magyarországot sértetlen főnnállását és a zavartalan továbbfejlődés szilárd alapját.

A királyok és nemzetek urától kérünk áldást Szent István koronája viselőjének fejére és munkájára.

Ezekből a felemelő érzésektől áthatva mondja ki Szeged sz. kir. város törvényhatósági bizottsága, hogy felséges királyát, IV. Károlyt és királyi hitvesét trónra lépésük alkalmával az őstől örökölt hódolattal, hűséggel üdvözli és üdvözlését a m. kir. kormány útján a királyi trón elé juttatja.

A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangú helyesléssel elfogadta.

A főispán a határozat kihirdetése után a közgyűlést berekesztette és ezzel a szóval zárta be az ülést: Eljen Károly király!

Miénk az egész Olt-vonal.

Alexandriát és Kalafatot elfoglaltuk. — Új átkelések a Dunán. — Az ellenség Dobrudzsában is, a monasztiri sikon is súlyos vereséget szenvedett.

Az után a tegnapi hivatalos hír után, hogy Falkenhayn és Mackensen seregei egyesültek, nem is hangzik meglepően a mai éjszakai német jelentésnek az a közlése, hogy az egész Olt-vonal birtokunkba jutott. Ugyanakkor a dobudzsai orosz offenzíva is véres vereséget szenvedett, Sarrail támadásai is véresen omlottak össze a monasztiri sikon, — Romániának minden oka megvan rá, hogy segítség után sikoltozzon. Segítség azonban nem érkezik semerről. Az orosz segítségről, úgy látszik, már a románok maguk is lemondtak, mert most már Franciaország és Anglia felé fajveszélyek: hasztalan. Az összes frontokon olyan nyugalom van, mintha mindenütt Románia katasztrófáját figyelnék.

A nyugatnak mégis van szenzációja, ez

azonban inkább az újságírásé, mint a háborúé: német hadihajók a mára virradó éjszakán ismét portyázó utat tettek az angol partokon s erről az utról máris itt van a német tengerészeti vezérkar jelentése. A németek ebben is rekordot csináltak.

A világháború hírei.

Készül a világbéke?

Berlin. A „Frankfurter Zeitung“ jelenti Newyorkból 26-ról: Előkelő amerikai urak tanácskozássra ültek itt össze a világbéke előkészítése érdekében. Grey államtitkár és

Briand miniszterelnök küldöttjeik után szimpátiájukat fejezték ki az értekezletnek. Bernstorff gróf német nagykövet írásban utalt a kancellárnak a birodalmi gyűlésen elhangzott legutóbbi nyilatkozataira. Stone szenátor Amerika hozzájárulását jelentette be a mozgalomhoz.

Koncentrikus támadás

Bukarest ellen.

Lugano. A »Secolo« jelenti Párisból: Romániában hatalmas mozgósítása fejlődött ki. A kezdeményezés teljesen az ellenség kezében van. A »Corriere della Sera« írja, hogy Mackensen és Falkenhayn, úgy látszik, koncentrikus támadást kezdtek Bukarest ellen.

Mi van

a petróleumforrásokkal?

Berlin. A »Lokalanzeiger«-nek jelenti Amsterdamból:

A románok targu-jiui visszavonulásának hatása alatt Bukarestben konferencia ült egybe, amelyen a Jassyból odaérkezett Costinescu pénzügyminiszter elnökölts amely a román petróleumforrások sorsával foglalkozott. A konferencián résztvettek az összes román naftaipari telepek és a kiviteli kereskedelem képviselői, valamint a legismertebb mérnökök és geológusok. A tanácskozás során behatóan megvitatták a naftaipar képviselői részéről a román petróleumforrások biztosítására előterjesztett tervet. A kormány azt a javaslatot tette, hogy rombolják szét az összes forrásokat, hogy így legyen az ellenség hasznát ne vehesse. Az ipari érdekeltségek és szakmérnökök hevesen elleneztek a tervet. A konferencia megállapította, hogy az olajmezők elfoglalásával az ellenségnek megmérhetetlen haszna volna. A források azonban Romániának legfontosabb javai és az ország gazdasági jövőjét semmisítenék meg, ha teljesen tönkretennék őket. Ezért abban állapodtak meg, hogy csak az üzemi intézményeket rombolják szét.

Venizelosz hadat üzent

London. Az Exchange Telegraph Company jelenti, hogy Venizelosz kormánya Bulgáriának háborút üzent.

Amsterdam. A Reuter-ügynökség jelenti Athénből november 25-éről:

Minthogy az ideiglenes görög kormány megegyezte a háborút Bulgáriának, a Bulgáriával való hadiállapot tényleg bekövetkezett. mert a szövetségesek a szaloniki triumvirátust Görögország tényleges kormányának tekintik. Az ideiglenes kormány Németországnak is hadat üzent, mert a németek megtorpedóztak oly hajókat, amelyek nemzeti haderőket szállítottak.

Lugano. A »Corriere della Sera« azt írja Venizelosz hadüzenetéről, hogy lehetetlen, amit tett. Venizelosz magánember és földadata csak az, hogy önkénteseket toborozzon, egyebet nem tehet.

Cáfolják a görög király elleni merényletet.

Lugano. Ideérkezett hírek szerint általában a görög király meggyilkolásáról elterjedt hírek.

Konstantin király kiadja a municiót?

Genf. Párisból jelenti: Briand miniszterelnök a kamara ülésén fölolvasta a francia követ táviratát, amely szerint Konstantin király az ántánt kollektív föllépésére kiadta a rendeletet a hadügyminiszternek, hogy teljesítse az ántántnak munició, ágyú és fegyver kiszolgáltatására vonatkozó követeléseit.

Nikolajevics újra

főparancsnok?

Stockholm. Miklós nagyherceg letette a kaukázusi hadsereg főparancsnokságát, hogy egy fontos parancsnokságot vegyen át Európában. A nagyherceg hír szerint már megérkezett a cári főhadiszállására. A cári Alexejev tábornoknak egészségi okokból szükségessé vált szabadságot adott. Alexejev tábornokot ideiglenesen Gurkov tábornok, a tartalékhadsereg parancsnoka fogja helyettesíteni.

Neratov az új orosz külügy-miniszter.

Pétervár. Neratovot, a külügyminisztérium helyettes vezetőjét, megbízták a minisztérium vezetésével.

Rotterdam. Londonból táviratozzák: A Reuter-ügynökség szerint Stürmer lemondása és Trepovnak miniszterelnökké való kinevezése azt jelenti, hogy a cári tökéletesen győzött nemcsak a két kamarával, hanem az egész ország közvéleményével; ugyanekkor kitűnik, hogy az a németpárti mozgalom, amelyet a legutolsó időben Oroszországban tagadhatalatlanul meg lehetett állapítani, megvan bénítva, még pedig egyszer s mindenkorra. Stürmer azzal volt gyanúsítható, hogy a béke érdekében hangulatot csinál, vagy pedig azon igyekszik, hogy Oroszország elszakadjon szövetségeseitől. A kormány kebelében történt személyváltozás kezesség Oroszország jövővéndő politikájára és nagy pofon a németpárti befolyásnak.

Vasárnapi jelentések.

Höfer jelentés.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 26. A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér: Mackensen vezértábornagy hadserege: A dunai hadsereg elérte Alexandria vidékét. Az átkelésnél, amelyet a beállott áradás különösen megnehezített, a Lubcich sorhajókapitány parancsnoksága alatt álló cs. és királyi dunaflorellának és Gaugl vezérőrnagy osztrák és magyar utászosztagainak kiváló szerep jutott Umlutunél, Sistovótól északra, repülőnk lelőttek egy ellenséges Farmann-gépet.

József főherceg vezérezredes hadseregarcvonala: Német lovasság Schmettow altábornagy vezetése alatt az alsó Oltól keletre egy ellenséges lovasshadosztályt visszavetett. Rimnik-Valceát az Olt völgyében elfoglaltuk. Tovább keletre, ahol az ellenség még heves ellenállást fejt ki, csapataink közelednek Curtea de Argishez. Orosz századoknak támadása a Békástól délnyugatra eső vidéken ismét eredménytelen volt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Orosz osztagokat, amelyek Ozierki közelében a Styr felső folyásánál előnyomultak, tüzünkkel elűztünk.

Olasz harctér: A Karszt-fensíkon az ágyuharc időnkint valamivel élénkbb volt. A karinthiai határterületen az ellenséges tüzéség egyes helységeket lőtt. Egyik repülőrajunk a tolmazzói yasuti telepekre és barakkokra bombákat vetett.

Délkeleti harctér: A helyzet változatlan.

Német jelentés.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 26. A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadserege: Ködös és esős időjárás mellett nem volt nagyobb harci tevékenység. Mecklenburgi gránátosok és lövészek és a brémai gyalogezred Arrastól északra bravurosán véghezvitt járőrvállalkozások alkalmával az angol árkokból 26 foglyot szállítottak be. Beaumonttól északkeletre a

badeni 189. számú gyalogezrednek osztagai négy tiszttel, 157 főnyi angol legénységgel és egy géppuskával tértek vissza az ellenséges állásból. — A trónörökös hadserege: Az aprementi erdőben St. Miháltól keletre a francia gyalogság erős tüzéségi előkészítés után támadott; visszavertük.

Keleti harctér: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Keleti-tengerpart közelében, Smorgontól északra, valamint a Serwetsch és a Szozara-harcvonalon az ellenséges tüzéségi tűz fokozódott. Orosz osztagokat, amelyek közvetlenül a tenger mentén, Kraszyn vidékén és Ozierki mellett a felső Styr területén előnyomultak, visszavertük. — József főherceg vezérezredes arcvonala: Batca Neagránál a gyergyói hegyekben orosz századok újból megtámadták állásainkat, de sikertelenül. Az olt völgyében elfoglaltuk Ramnicu Valceat. A Curtea de Argestől északra emelkedő magaslatokon a románok még makacs ellenállást fejtettek ki. Az Olt alsó folyásától keletre levő terepen gróf Schmettow altábornagy parancsnoksága alatt álló német lovasság visszavetett egy harcászalló román lovasshadosztályt és győzelmesen előnyomul. Az Oltól keletre vezető utak mentén külön járműoszlopokkal vannak tele, örökös hadserege: Ködös és esős helységeket jelzik.

A Dunán átkelt haderőkkel érintkezésbe jutottunk.

Balkáni harctér: Mackensen vezértábornagy hadserege: A dobrudzsai sereg jobbszárnya ellen a tengerpart mentén ellenséges lövészek által megkísérelt előretörés, amelyet tüzelés és járőrcsatározások. Az ellenség állásult. A Nyugat-Romániában véghezviendő további hadműveletekre kijelölt dunai hadseregnek átkelése Mackensen vezértábornagy szemelátára tervszerűen megtörtént. Alexandria előtt állunk.

Bolgár jelentés.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Macedóniai harcvonal: Nem volt különösebb esemény.

Román front: Dobrudzsában tüzéségi tüzelés és járőrcsatározások. Az ellenséges állásaink előtt elsáncolta magát. Egységeink a német csapatokkal együtt elsőként átkeltek a Dunán Svistov mellett és harc után megszállták Zimicea várost, ahol nagymennyiségű gabonát találtak. Somovit mellett német egységek átkeltek a Dunán és elfoglalták Izlazut és Rahovicét. Turnu-Severinnél csapataink egy része, amely a Duna jobbpartját védelmezte, átkelt a folyón és közreműködött a város bevételénél. Tüzéségünk a Duna jobbpartján szétszórt ellenséges oszlopokat, amelyek Turnu Severin környékén operáltak.

Éjjel érkezett jelentések.

Orosz-román front.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 27. A főhadiszállás jelenti:

József főherceg vezérezredes hadserege arcvonala: Turn-Severinnél megvert ellenség délkeleti irányban visszavonul. Osztrák magyar és német csapatok üldözik, ezekben a harcokban szerzett zsákmányunk 28 tiszt, 1200 főnyi legénység, 3 ágyú, 27 telt löszerkocsi és 800 megrakott szekér. A dunai kikötőkben is gazdag zsákmány jutott kezünkre.

Az Olt alsó folyásától keletre, Alexandriától északra és délre elértük a Vedeaszakaszt.

Az Olt felső folyásánál az ellenséget a Tobologu-szakasz mögül ve-

tettük vissza és Tigvenitől keletre áttörtük az ellenséges állást, mely alkalommal 10 tisztet, 400 főnyi legénységet elfogtunk és 7 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Több orosz zászlóaljnak a Negrisora-völgytől északra csapataink ellen intézett támadása eredménytelen maradt.

A Ludova-területen visszavertünk ellenséges felderítő osztagokat.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala: A helyzet változatlan. **Höfer, altábornagy.**

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 27. A német főhadiszállás jelenti:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Nincs ujság.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A Kárpátokban a Ludova területen orosz felderítő osztagokat, a Negrisora-völgytől északra pedig több zászlóaljat vertünk vissza. — Krafft von Delmesingen altábornagynak az Olt két oldalán észak felől előtörő német és osztrák-magyar csapatai a Tobologu-szakasz mögé vetették vissza az ellenséget. Tigvenitől keletre a 182. számú szász gyalogezred, amelyet a gyorsabb siker céljából az ellenség előtt felvonult neumarki 54. számú tábori ágyusezred kitűnően támogatott, áttörték az ellenséges vonalakat. Elfogott 10 tisztet, 400 főnyi legénységet és 7 géppuskát zsákmányolt. Alexandria felett és alatt elértük a Vedea-szakaszt. A várost magát elfoglaltuk.

A románok orsovai csoportjának maradványait csapataink Turn-Szeverin felől délkelet felé szorították, ott más erők állják el útjukat. A megvert ellenség véres veszteségei mellett itt 28 tisztet, 1200 főnyi legénységet, 3 ágyut, 27 telt lőszerkocsit és 800 megrakott járművet veszített. Az Orsova és Ruszesuk között fekvő dunai kikötőkben eddig 6 gőzhajót és legnagyobb részben értékes rakományjal telt 8 uszályhajót vettünk birtokunkba.

Ludendorff,
első főszállás-mester.

Bolgár jelentés.

Szófia. A bolgár vezérkar jelenti: Macedón front: Két napi tüzérségi tevékenység után elkövetkezett ellenséges támadást visszavertük.

Román front: Dobrudzsában az egész fronton tüzérségi harc. Erős ellenséges támadást véresek visszavertünk. Erkezek faljánál két zászlóaljat szétszórtunk, a 3. orosz lovashadosztály támadását a Tasenovlu-tótól keletre, valamint gyalogsági támadást Esternél visszavertünk.

Dunai front. Ruszesuk és Csernavoda közt tüzerharc. A Szisztovnál átkelt csapatrészek előnyomulnak Orochovónál (a Zsil torkolatánál), átkeltünk a Dunán, Beckettet megszálltuk. Más bolgár csapatok Lomnál és Viddinnél átkeltek a Dunán, megszállták a szemközti partokat. Kalafat városa a kezünkben van.

Román hivatalos jelentés.

Bukarest, nov. 15. Északi front: Az északi és északnyugati fronton, Moldova nyugati határán nincs változás. — Oláhország északi határán egészen Dragoslaveléig tüzérségi harcok. — Az Olt folyónál az ellenség több támadását visszavertük. Eltenyinél, Dragosaninál és Szlatinavidéken vonulunk vissza.

Déli harctér: Az egész Duna mentén puska- és ágyúharc. Az ellenség Zimniceánál átkelt a Dunán és e helységtől északnyugatra előnyomul. Az ellenség mindenütt megerősítia Duna balpartját.

A Dobrudzsában nincs ujság.

Borzalmas jelenetek a zsilvölgyi futásnál.

Stockholm. A kievi »Sanim« irja: Mikor a központi csapatok a Zsil völgyébe behatoltak, a románok vad menekülésbe fogtak. Orsova és Krajovo megszállásával a románoknak csak két országot állt a rendelkezésükre, egyik a Verdea völgyében, a másik a Duna mentén Turnu-Magurelenél, mely egyenesen Bukarestbe vezet. A hatalmas műt a tizenkét órás menekülés után a pusztulás képét mutatta. A német tüzérség telitalálatai egész trénosztagokat semmisítettek meg s hét nehéz üteg pusztult el, de nem maradt sértetlen egyetlen ágyú sem. Turnu-Magurele parancsnoka a polgári lakosságot kirendelte a műt kijavítására, de ez a 30 órás munka nagyban késleltette a menekülést. A menekülő karavánjaiban nagy pánik tört ki. A katonák elhagyták menetoszlopaikat s bár a tisztek sokat lelőttek, mégis menekülni igyekeztek a mellék utvonalon. A Verdea utvonalon borzalmas jelenetek folytak le. Három tüzérosztag a katonák során áttört és gyalogosok legázolt holttestein menekült.

Románia fajkiáltása.

Stockholm. Az »Indepedence Roumaine« irja: Románia hasztalanul fordul segítségért Oroszországhoz, vészkiáltásával most a francia és angol kormányokhoz fordul. A görög kérdést véglegesen el kell intézni s Sarrail hagyjon fel egy év óta folytatott taktikázásával, lásson inkább munkához.

Bukarest. A kormány félhivatalos lapja, a Viitorul minden kommentár nélkül jelenti: Az ellenség az összes román frontokon folytatja előnyomulását.

Hivatalos jelentés a balkáni frontról.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 27. A főhadiszállás jelenti:

Nincs különös esemény.

Höfer, altábornagy.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 27. A német nagy főhadiszállás jelenti:

Mackensen vezér tábornagy hadcsoportja: Dobrudzsában az orosz lovasság és gyalogság több támadást intézett, melyek meghiusultak. A bolgár zászlóaljak előretörése Erkezekről keletre visszavette állásaink előtéréből az ellenséget.

A dunai hadsereg megtörve a románok ellenállásait, előrehalad.

Macedóniai harcvonal: A Presbátó és a Cserna között heves tüzérségi harc. A Paralovától délkeletre levő magaslatok ellen intézett erős támadások német vadászzászlóaljak

szívós magatartásán megtörttek. A Vardartól keletre az angolok erős tűz alá vették a német állásokat, ezt követő támadásukat visszavertük. A Struma mentén felderítő osztagok ütközetei.

Ludendorff,
első főszállás-mester.

A görög válság forrpointja.

Rotterdam. Athénből érkező hírek egyértelműleg úgy szólnak, hogy az antánt és a görög kormány közti válság forrpointjára jutott. A katonai párt ellenszegül a tüzérség kiszolgáltatásának.

Athén. Az osztrák-magyar monarchia követe a központi hatalmak többi követeivel együtt Kavallába érkezett.

London. A Weekly Dispatch jelenti Athénből: Fournet tengernagy megszállja Athént, ha a kormány megtagadja a tüzérség kiadását. A royalisták kijelentik, hogy megtagadják a felszerelés kiadását. A Himettaszon tüzérség jelenlétét észlelték. Az athéni álmóson tizezer tartalékos között fegyvereket osztottak szét. Tüzoltók egész éjjel járták a várost és fegyvereket osztottak szét. Papulosz tábornok, akit antánt-ellenes érzelmei miatt Janinából visszahívtak, november 25-én védszövetséget alakított, melyhez az összes tisztek csatlakoztak. A tartalékosok a hajógyak körzetéből az ország belsejébe mentek s elvannak határozva, hogy guerilla-harcot folytatnak.

Tiltakozás az antánt erőszakoskodásai miatt.

Bécs. Az antánt azon eljárása miatt, hogy Ausztria-Magyarország és a szövetséges államok követeit Athénből kiutasította, külügyi hivatalunk az antánt kormányainál tiltakozást jelentett be. A tiltakozást megküldötték a semleges és a szövetséges kormányoknak is.

Mért napolták el a dumát?

Stockholm. A дума üléseit azért napolták el, mert a hadügyi és a tengerészeti miniszterek magatartása elkeserítette a képviselőket, kik most már bevárják az új kormányalakulást s csak azután fognak összeülni.

Megcáfolt orosz jelentés.

Berlin. (Wolff-jelentés.) Az oroszok azt jelentik, hogy Sami környékétől délnyugatra egy Zeppelint lelőttek, annak 26 főnyi legénységét elfogták és 300 kilogramm robbanóanyagot zsákmányoltak. Ez a jelentés nem felel meg a valóságnak.

Hivatalos jelentés az olasz frontról.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 27. A főhadiszállás jelenti:

Nincs különös esemény.

Höfer, altábornagy.

Nyugati harctér.

(A miniszterelnöki sajtóirodától) Budapest, november 27. A német nagy főhadiszállás jelenti:

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: A Somme területén csak gyöngö tüzelés. A franciák este tüzelés nélkül megkisérelték, hogy a St.-Pierre Vaast erdő déli részébe benyomuljanak. Az árokvédők gépfegyvertüzelése és a tüzérség gyorsan megkezdett zárótüze visszaverte őket.

A német trónörökös arcvonala: A St. Mihieltől keletre egyik órszék ellen intézett francia vállalkozás meghiusult.

Ludendorff,
első főszállás-mester.

Német hajók az angol partokon

Berlin. (Wolff-jelentés.) Tengeri haderőink részei november 26-ról 27-ére virradó éjjel ismét portyázó utat tettek közvetlenül az angol partokig. Lowestoft közelében elsüllyesztettek egy ellenséges órhajót, melynek legénységét elfogták. Néhány semleges gőzöst föltartóztattak és megvizsgáltak és ezeket, mivel nem szállítottak dugárít, szabadon bocsátották. Tengeri haderőink visszatértek anélkül, hogy az ellenséggel érintkezésbe léptek volna.

A tengerészeti parancsnokság.

A francia kamara ülése.

Páris. A kamara ülésén Briand Trepovót, mint az ántánt leghűségesebb barátját mutatta be, az orosz hadvezetésben beállott személyi változás okairól azonban minden felvilágosítást megtagadott. Rocques pénzügyminiszter is nagyon szűkszavúan nyilatkozott.

Svédország mindenképpen semleges.

Koppenhága. A »Dagbladet« írja: Ha Norvégia és Németország között ellenségeskedésre kerülne a sor, Norvégia nem számíthat Svédország segítségére, miután Svédország, mint az északi semlegesség megalapozója, nem avatkozhatik a háborúba.

A német nagyvezérkar

éjjeli jelentése.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenté: Nyugalom és keleten semmi jelenteni való.

A román fronton az egész Olt-vonal a kezükre jutott.

A monasztiri sikágon és a Cserna-hajlás hegyeiben az ántánt súlyos vereséget szenvedett, miután a támadásait Ternovától északkeletre Jehakováig visszavertük.

UJDONSÁGOK.

— Veress Károly halála. Veress Károly nyugalmazott kuriai bíró hétfőn délelőtt 73 éves korában elhunyt. A mindig elegáns, fehérszakállu öreg ur maga volt a szeretetreméltóság, a szelidség. Finom és előzékeny, hogy még gondolatban se sértsen meg senkit. Nem is volt nekivaló a mai világ, valahogy ottmaradt a múltban. Ugy tetszett sokszor, hogy hasztalan járja a modern korszakot, régi táblabíró ő még mindig, akizhez nagy karos-szék illik. A falakon fametszetek, nyitott tüzhelyen égnek a hatalmas fahasábok s ő elmerengve emlékezik meg — a régi jó időről. Szegeden meut nyugdíjba s akkor kapta meg a kuriai bírói címet. Elnöke volt a Vöröskereszt Egyesületnek s nagy ambícióval reprezentálta az egyesületet a béke idején, főleg a háborúban, mikor aktuálissá vált a működése. Ez nem ment minden keserűség nélkül, de legalább meglepéssel szolgált, mert kiderült, hogy a szelid öreg ur erélyes is tud lenni. A zajos jelenetek, amelyek igen sűrűn szerepeltek az egyület kebelében, végre is visszavonulásra kényszerítették s attól kezdve már csak sétálnak élt. Kötelességtudó, korrekt, szépen átölt élet záródik le a halálával, sok tisztelője igaz részvétellel állja körül koporsóját. Szarván délután fél 3 órakor temetik a Vadász-utca 8. számú gyászházból.

— A trónörökös ezredtulajdonos. A Rendeleti Közlöny a következő hadsereg- és hajóhadparancsot közli:

Akarom, hogy elsőszülött fiam, kivel Isten kegyelme ajándékozott meg, mostantól kezdve hűséges hadseregemhez tartozzék. Kinevezem őt 17-ik ezredem tulajdonosává s elrendelem, hogy az ezred a korona herceg nevét viselje. Bécs, 1916 november 25.

Károly s. k.

Itt említjük meg, hogy a király egy, a vasárnapi lapban megjelent rendeletével tízenegy ezrednek »örök időkre« a Ferenc József nevét adományozta, mint ezredtulajdonosát, elrendelte továbbá hogy a 19. sz. gyalogezred az ő, Károly császár és király nevét viselje. Ez a sziumagyar győri ezred, mely eddig is az ő tulajdona volt, mint trónörökösé.

— Frigyes főherceg a Mária Terézia-rend nagykeresztjét kapta. A Rendeleti Közlöny Frigyes főherceg hadseregparancsnok igen magas kitüntetését közli. Frigyes főhercegnek a Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozta a király, akinek a kézírata így hangzik:

Kedves rokon Frigyes főherceg!

Mária Terézia nagy császárné és királynő 1757-ben gróf Daun tábornoknak, hadseregem főparancsnokának, ki »a rend tüzpróbáját az egész hadsereg szemelőtt állotta meg«, az új katonai Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozta. Épp úgy mint akkor, ma is tudatában van a hadsereg annak, hogy mily nagy Önnek, mint a hadsereg főparancsnokának része a sikerekben, melyeket hű fegyveres grófkivívott. Mivel a háborút megelőző számos békeév következtében ez idő szerint nem áll fenn a rendkápitan, melynek hivatása lenne az új rendtag fölvétele, magam adományozom Önnek a katonai Mária Terézia-rend nagykeresztjét eredményeinek legmelegebb elismeréséül, melyeket úgy én, mint hű fegyveres eröm elismer. Elrendelem, hogy Önnek ugyanaz a nagykereszt, melyet megboldogult elődje viselt, átadassék. Bécs, 1916 november 25. Károly s. k.

A katonai Mária Terézia-rend nagykeresztjének legutolsó tulajdonosa Fejérváry Géza báró volt. A rendbe való fölvételt egy külön rendkápitan végezte, minthogy azonban ez a rend most nem áll fenn, a király saját maga adományozza e legmagasabb és legritkább kitüntetését, melyet különben a harctéren véghez vitt rendkívüli tettekért szokás adományozni, Frigyes főhercegnek.

— Hötzendorfi Konrad tábornagy. Bécsi jelentés szerint Károly király Hötzendorfi Konrad báró vezérkari főnököt tábornaggyá nevezte ki.

— Tisza jegyzése a hadikölcsönre. Tisza István gróf miniszterelnök az ötödik magyar hadikölcsönre ma 200.000 koronát jegyzett.

— Épül a „Sajószállás.“ A vidéki hírlapírók gyógyító és üdülőtelpének létesítéséhez a városok és vármegyék törvényhatóságai közül utjabban a következők adakoztak: Torontál vármegye, Zemplén vármegye, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye, Bars vármegye, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye, Sopron vármegye, Krassó-Szörény vármegye, Abauj-Torna vármegye, Sáros vármegye, Somogy vármegye 200—200 korona, Szabolcs vármegye, Heves vármegye, Ujvidék, Versec, Zombor; Hódmezővásárhely, Győr, Fehértemplom, Besztercebánya, Magyarakanizsa, Dész, Sátoraljaújhely 100—100 korona, Makó 50 korona. Ezenkívül Pozsonyból a Fornsheim Zsiga cég 200 koronát és Lakatos Károly Budapest 100 koronát adományozott a humanus célra.

V. magyar hadikölcsön hivatalos jegyzési helye: Szegedi Takarékos és Hitel Részvénytársaság, Széchenyi-tér 2. és Vár-utca 7. szám, sarok. (A főpostával szemben.)

— Cukor, bab, köles. Szeged közlelmezési üzeme holnap 70 métermázsa cukor kiállítását kezdi meg a kiskereskedők útján. A cukrot elállításra mintegy 140 kiskereskedő közt osztották szét. A közönség cukrot természetesen csakis cukorutalvány ellenében kaphat. A már eddig kiadott cukorutalványok csak abban az esetben érvényesek, ha azt a rendőrség újból igazolja. A bevásárlási könyvecske alapján a kerületi rendőrlaktanyákban holnap reggel 8 órától kezdve adják ki a cukorutalványokat a közönségnek. A jegyek ahhoz a kereskedőhöz lesznek érvényesek, akihez a rendőrlaktanyában káallítják. Ugyancsak jegyek ellenében fogják kiárúsítani a köleskását. A babra nem fognak jegyeket kiadni, de egy család öt kilónál többet nem vehet. Fűszerborsot szintén jegy nélkül árúsítanak. Ennek kilója 39 korona. A köleskása kilója egy korona, a babé 80 fillér.

— A háborús III. osztályú kereseti adó kivétel. Iletékes helyről közlik velünk a következőket: Szegeden az elmúlt hét folyamán téves hírek kerültek forgalomba a folyamatban levő adó kivételről. A közönség egy része azt hiszi, hogy most történik a hadijeréségadó kirovása s ezen a címen irtak az adó kivételről egyes ujságok is. Tényleg most a III. osztályú kereseti adót róják ki a háborús költségek viseléséről szóló törvény értelmében azokra a vállalatokra, amelyek 1914. augusztus 1. óta alakultak s amelyek ezzel az adóval az 1914—16. évi kivételi időszakra még megadóztatva nem voltak. Ez az adó a törvényből kifolyólag csak az új vállalatokat és új foglalkozási ágakat érinti. Azokat, akik III. oszt. kereseti adót régebbi foglalkozásuk után már fizetnek, ez a törvény nem érinti s ezek később fognak hadi nyereségadóval megrovatni, kereseti adójuk pedig az új III. osztályú kereseti adótörvény értelmében az 1917-ben kezdődő adó kivételi periódusra fog felemelkedni. Mégis az adó kivétel bizottság a pénzügyi hatóság képviselőjének előterjesztés alapján sok olyan kereskedőnek és iparosnak az adóját is visszamenőleg felemelte, akik foglalkozásukat már a háború előtt is üzleti és így ebben az esetben megadóztathatók nem lettek volna. Az érdekeltek és jogi képviselőik abban a véleményben vannak, hogy a pénzügyi hatóság tévesen magyarázta a törvényt és tömegesen jelentettek be felfszólamlásokat a megtörtént kivételek ellen. Különösen sérelmesnek tartják, hogy maga a hirdetés is, amelyet a városi adóhivatal november 9-én tett közzé, az új adózók adójának megállapításáról beszél és így nem is gondolhatták, hogy az ő adójuk felemelését is tárgyalni fogja a bizottság. Így a bizottság a felemeléseket a legtöbb esetben a megadóztattak jelenléte nélkül tárgyalta le s mikor ezek utólag érdeklődtek, hogy adójukat miként állapították meg, felvilágosítás sem nyertek. A kereskedelmi és iparkamara, melynek vezetősége szintén osztja az érdekeltek felfogását, hogy ezek az adófelemelések a törvényvel ellentétben vannak, az eljárás módját pedig veszedelmes precedensnek tekinti, sürgős felterjesztésben kérte a pénzügyminisztertől mindazoknak a kivételeknek hivatalból való megsemmisítését, amelyek nem új adózkodra vonatkoznak, hanem csak az érvényben levő adóknak visszamenőleges felemelését célozzák.

— A szegedi Tanítók Háza. Megemlékezünk róla, hogy a szegedi tanítótestületek elhatározták, hogy falusi és tanyai kartársaik gyermekeinek nevelése végett Szegeden internátussal kapcsolatos Tanítók-Házát létesítsenek. tussal kapcsolatos Tanítók-Házát létesítsenek, fölvehetők lesznek. A nemcsak mozgalmat már a kezdet-kezdetén is szép eredmény koronázza, amennyiben a Szegedi Kenderfonógyár Részvénytársaság november 24-én keltezett leveleiben értesítette Jánossy Gyula tanfelügyelőt, hogy szíves készséggel vállal kötelezettséget az iránt, hogy a városunkban létesítendő Tanítók-Házában egy szoba főtartásának költségeit örök időkre viseli és az esedékes összegeket kívánatra évenként, félévénként, negyedévenként rendelkezésre fogja bocsátani. E hazafias áldozatkészség 15—18.000 koronás alapítványnak felel meg.

— Két milliót jegyzett a város az új hadikölcsönre. A tanács mai ülésén foglalkozott a hadikölcsön-jegyzés kérdésével. Hozzájárult a tanács, hogy Balogh Károly pénzügyi tanácsnok két millió korona jegyzése iránt tegyen előterjesztést a pénzügyi bizottságnak. — Itt említjük meg, hogy a szegedi légszesztyár és villamtelep tulajdonosa, a Budapesten székelő Központi Gáz- és Villamossági r.-t. is részt vett az új hadikölcsön-jegyzésen és további százezer koronát jegyzett. A társaságnak eddigi jegyzései félmillió koronát tesznek ki.

— A miniszter a füzet-pazarlás ellen. Akinek iskolába járó gyermeke van, szomorúan tapasztalja, hogy ma az iskola egy hónap alatt több irkát, füzetet vásároltat a gyerekekkel, mint amennyit ő maga 15—20 évvel ezelőtt egy egész esztendő alatt vásárolt. Ez a körülmény a kultuszminiszternek is tudomására jutott, aki a fölösleges pazarlás megszüntetésére a következő helyes rendelkezést adta ki: Arról értesültem, hogy egyes középiskolákban a tanítás és tanulás sikerével semmiféle kapcsolatban nem hozható módon pazarolják a papírost. Tekintve, hogy most a papirgyártás nagy nehézségekkel küzd, de tekintve azt is, hogy a tanuló sokféle és nem mindig nélkülözhetetlen füzet és papiros árával szüleink súlyos életkörülményeit ok nélkül terheli, fölkérem a t. igazgatóságot, hasson oda, hogy a tanulók papiros fogyasztását csak a kikerülhetetlenül szükségesre korlátozza. — A rendelkezés bizonyára meglesz a hatása Szegeden is, ahol szeretik elfelejteni a tavalyi hasonló rendelkezést.

— Pogány Paula előadása. A Feministák Szegedi Egyesülete vasárnap délután a kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében rendezett előadást, amelyen Pogány Paula, a budapesti Feministák Egyesületének titkára »Az ifjúság elhelyezkedése a társadalomban« címen tartott előadást, mely tanulmányokról tanakodó előadást. Ismertette a külföldi ifjúsági mozgalmait, amelyek a mi ifjúsági mozgalmainkkal jóval felülmúlják. Nagy száma és előkelő hallgatóság hallgatta végig a kiváló előadást és elismerésének meleg ovációban adott kifejezést.

— A katonák karácsonyi és újévi szabadsága. A »Külügy-Hadügy« írja: A hadügyminiszter 22.177. sz. rendeletében a karácsonyi és újévi szabadságokra vonatkozólag az alábbiakat rendelte el: A mögöttes országrészekben szolgálatot teljesítő havidíjasok és legénységi állományú egyének számára a csapat- és az önálló parancsnokok, amennyiben a szolgálati viszonyok megengedik, két csoportban engedélyezhetnek szabadságot: december 24-től 26-ig, illetőleg december 31-től január 2-ig. A görög-katolikus és a görög-keleti vallásúak számára ez a szabadság január 6-tól 8-ig, illetőleg 18—20-ig engedélyezhető. A szabadság engedélyezésénél azok, kik a harcúterem voltak, ott megsebesültek, vagy akik kitüntetésért nyertek, vagy pedig a hadi fátalmak következtében megbetegedtek, végül azok, akik már régen nem voltak otthon, előnyben részesülnek.

— Brassói hírek. Brassói lapban olvassuk az alábbi hírt: Örömmel vettük tudomásul, hogy a »Transzilvánia«-kávéház tegnap, hosszú szünet után ismét megnyitott. Tegnap még nem lehetett ugyan uszonna-kávét kapni, de valószínűleg a Transzhoz szokott előkelő publikuma már ott ihatja a jó habos kávét — hab nélkül. — Megnyugtató mindenesetre a hír, hogy Brassó előkelő közönsége újból járhat kávéházba, sőt hogy otthon van már ez a közönség. Találtunk még egy értesítést a lapban, a »Korona«-kávéházban elcsereült kabátját és kalapját keresi valaki. Szóval — amint látszik — egészen otthon van már Brassó, a másik közönsége is, nemcsak az előkelő.

— Temetés. Egy jóságos öreg urnó, özvegy Hpfecsker Ferencné 81 éves korában pénteken meghalt. Holttestét vasárnap délután nagy részvét mellett a Szentháromság-utca 22. számú gyászházából az állomásra vitték és Budapestre szállították, ahol a Farkasréti-temetőben helyezik pihenőre.

— Városi gépkocsi fuvarozási üzem telefonszáma 374 és 598.

— A szegedi feministák is üdvözölték a királyt. A Feministák Szegedi Egyesülete 26-ikán tartott választmányi ülésének határozata folytán a következő sürgönyt küldötte Károly királynak:

»Károly király ő császári és királyi felségének Wien. Felsőged elé, aki nagy időben nagy feladatok megoldására hivatott, legelső kötelességünknek tartjuk azzal a hő kívánsággal járulni, hogy uralkodása alatt valóra váljanak azok a magas elvek, amelyet a népeihez intézett szövegben hangoztatott. Bizva reméljük, hogy amit megdicsőült elődje alatt óhajta remélni, azt meghozza népeinek Felsőged ifjú ereje: hazánkat és az egész emberiséget mielőbb ismét béke fogja boldogítani és a jogegyenlőség ki fog terjedni az egész nemzet dolgozó tagjaira, tehát a magyar nőkre is, akik válságos időben is az ország hűségese és munkás polgárainak bizonyítottak és akik mint anyák a legszörnyűbb martíriumot szenvedik el. Reményeinket élesíti Felsőged szövege, amikor velünk együtt óhajta várja és tettekre készen siettetni kívánja az állandó békét, amikor remélünk engedi, hogy a béke bekövetkeztével egyúttal a társadalom továbbfejlődésének, az emberi munka megbecsülésének, a jogegyenlőségnek napjai köszöntenek reánk. Az öntudatos nők nevében reménykedve üdvözlő Felsőgedet a Feministák Szegedi Egyesülete: Turcsányi Imréné ügyvezető, Vass Flóra helyettes ügyvezető, Erdélyi Jenőné titkár. — Ugyanilyen táviratot küldött a királynak a budapesti anyaegyesület és valamennyi fiók-egyesülete.

— A Hadsegélyző Hivatal gyászjelvényei. A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala kemény papírból készült, művészi gyászpajzsot bocsát forgalomba a nemzeti érzelmeinek a temetés napján és a nemzeti gyász idején való egységes kifejezésére. A jelvény a legmagasabb hatóságok intencióinak megfelelően, a szövethiány figyelembevételével készült és a belügyminiszter 7270—1914. és 7666—1914. sz. rendeleteinek védelme alatt áll. Egy darab ára 20 fillér, megrendelhető a Hadsegélyző Hivatalnál (V., Akadémia-utca 17.) Ugyancsak a Hadsegélyző Hivatal néhány nap múlva gyász-érmet fog kibocsájtani az elhunyt uralkodó arcmasával. Mind a két jelvény az elesett hősök özvegyei és árvái alapját szolgálja.

— Se a megyében, se Szegeden nincs burgonya. Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy a Burgonyaközpont fölhatalmazta a polgármestert és a megye alispánját, hogy Szeged város, illetve Csongrádmegye burgonyaszükségletét rekvirálás útján biztosítsák. Az alispán azonnal meg is kezdte a rekvirálást, de az, mint ma telefon útján Somogyi Szilveszter dr. polgármesterrel közölte, nem vezetett eredményre, mert a megyében olyan gyöngye volt a burgonyatermés, hogy a rekvirálható mennyiség a megye szükségletét nem fődözi. A polgármester az értesítés vétele után azonnal fölterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez és a burgonyaközpont felé, amelyben közölte, hogy Szegeden sem várható a rekvirálástól kielégítő eredmény és a burgonyahiány akkor, amikor lisztet is csak 120 gramot kap a közönség naponként és fejelet, a legnagyobb zavarokkal fenyeget. Kéri a központ és a földmivelési kormány sürgős intézkedését, hogy a liszthiányt legalább burgonyával pótolhassák.

— Kanyaró Feketeszélen. Wolf Ferenc dr. tiszti főorvos jelentést tett a polgármesteri hivatalnak, hogy a felső-feketeszéli iskolában több tanuló kanyaróban megbetegedett. A főorvos a járványra való tekintettel december 5-ig terjedő időre szünetet rendelt el.

— Adomány. Özvegy Holtzer Jakabné 70-ik születésnapja alkalmából a szegedi zsidó leányegyletnek 300 koronát adományozott, melyért ez uton mond hálás köszönetet a szegedi zsidó leányegylet.

— A Szegedi Kereskedelmi és Iparbanknál jegyezzük az új magyar hadikölcsönre. Lombard-kölcsönök nyújtatnak a legelőnyösebb feltételek mellett.

— A birka karriérje. A juh jelenlegi árára nézve jellemző adattal szolgál egyik vidéki közjegyző ama jelentése, hogy egy prágai cég által megvett, de át nem vett 403 darab juhot 46.000 korona áron fogják elárverezni.

— Régi aranyékszereket és tört aranyat a legmagasabb áron készpénzért vásárol Brauswetter János cég, Iskola-u. 23.

— Legújabb kész női kabátok, szövet, bársony, plüss és perzsából, bundák, szörmeáruk, bluzok, aljak stb. Mérték szerint készülnek. divat kabátok, kosztümök, toillettek stb. mérsékelt árak! Reményiné Feldmann Sári női divatháza s divatszalonja Szeged 'óposta mellett.

— Rablógyilkos katona. Hétfőn délután Budapesten a Magdolna-utca egy kisebb lakásában borzalmas merénylet történt. Egy 20 év körüli katona baltával támadt rá Csóti László pénzbeszedő feleségére, amikor az egyedül tartózkodott otthon; borzalmas csapásokkal leterítette, majd elrabolta kevés készpénzét, takarékkönyvét és zálogcéduláit. Az asszonyt, akit a Rókus-kórházba vittek, eddig nem lehetett kihallgatni, haldoklik. A merénylet elmenekült.

V. Hadikölcsön

hivatalos aláírási helye

a Szegedi Kézművesbank.

Elfogad jegyzéseket eredeti feltételek mellett és ezekre, valamint a régebben kibocsájtott hadikölcsönkötvényekre, úgy egyéb értékpapirokra előnyös lombardkölcsönöket nyújt.

Női kalapok.

VELUR-, BÁRSONY- és FILZ nagy választékban érkeztek. GYÁSZKALAPOK, FÁTYOL, SZALAG és TOLLTÜZÉKEK.

Szörmeatájakítások a legújabb divat szerint készülnek.

Tisztelettel Rode Imréné, Horváth Mihály-u. 7., Kabaré átellenében.

GÁZ-izzótestek és ivergek Invert-és Auer-égőkre a legjobb minőségben kaphatók FONYÓ SOMA világítási üzletében, Kölcsey-utca 4. Telefon 165

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Kass Szálloda étterme

megnyitott.

Az étkezés teríték szerint.

Déli teríték: 6 kor. — Esti teríték: 5 kor.

Az étkezés étlap szerint is.

LICEUM-KERITÉS

A tél örömei.

Katalin nap elmúltával megérkezik a hagyományos tél. Akármit beszélnek a kalendárium-csinálók, mégis csak a mi hangulatunk az irányadó kódok, deres hajnalok, zuzmarás fák panorámájában. A nappalok megrövidülnek és hosszúak az éjszakák. A szántóvető visszament a lövészárkba s onnan ír szerelmes levelet hű nejeinek, kilátásba helyezve, hogy leüti a derekát, mielőtt megtér a meleg családi fészekbe. Az itthonlevő asszony nép az untaugli hokkal karöltve igyekszik agyonütni az unalmat és különféle társasjátékokkal szórakozik. Ezek a játékok régi hagyományokon épültek, hogy úgy mondjam, meg van bennük az ősiség épp úgy, mint a modern kor szellemé, mely átalakításokat kíván s alkalmazkodási képességéről tesz hitvallást. Akik még nem ismernek a játékokat, azok használatára közlünk belőlük néhányat. Játshatja mindet a társadalom bármelyik osztálya.

Szomszédasszony, hol az olló? Az olló itt csak szimbólum, illetve régi cím. Már nincs meg, mert oda kellett adni a fémátvételi bizottságnak.

— Az első játékot népfőlkelő katonák játsszák.
— Szomszédasszony, hol a szívár? — kérdi Vetró András.

Válasz:

— A jóféle fene tudja. Végigjártam a fél várost, de sehol sem adtak. Pedig a tulajdon két szememmel láttam, hogy egy nagy galléros ur egész skatulyával kapott.

Első szomszédasszony: A Jézusuk ne legyen...

Erre ahányan vannak, annyiféle szaladnak s benyitnak minden trafikba. Asszonyok, lányok azzal variálják a játékot, hogy a dohány helyébe más fogalmat illesztnek.

— Szomszédasszony, hol a cukor?

Válasz:

— A felebaráti szeretetszövetségnél.

Ez is népszerű játék:

— Szomszédasszony, hol a petróleum?

— A kurtanyaku botosnál, de vigyén neki ágyi vagy két tojást, máskülönben leesküszik a csillagot az égről, hogy nincs petlőrja.

Erre a nők is szétszaladnak s tojást keresnek a kurtanyakunak. Mellékjátékként az alatt a gyerekek otthon maradnak s gyufával bájos kunsztokat produkálnak. Akinek a ruháját meggyújtják, az meghal. Kikarül a sorból, többé nem szabad neki játszani.

Uj variációja késő este, mikor a családanya hazakerül.

— Szomszédasszony, hol a lányom?

— Aligha nem a rókusi állomáson, mert hogy mehetszázad van indulóban.

Voltál kertben? Ez is nagyon szép és lelket pallérozó játék, mellete nagyrészt megegyezik a régivel.

— Voltál kertben?

— Voltam.

— Láttál farkast?

— Láttam.

— Féltél tőle?

— Hogyne féltém volna, mikor felírta a kredencet, az ágyakat, meg a párnákat s eltojja árvereztetni, mert vége a moratóriumnak. A játékot csak felváltva játszhatják, több helyen egyszerre nem lehet, a szóban levő farkast is Farkas Eleknek hívják s népszerű bírósági végrehajtó. Az ő személye okvetlenül megkívántatik ebben a vázolt társadalmi mozgásban. Kivüle becsüsök, ügyvédjelöltek és más Pupucok egészítik ki a kört.

Igen elterjedt játék. — Irodalmi is mondható. — mért szó esik benne ő felségéről a királyról, mint akinek nevében történik az egész.

Fosztóka. Régen libatollal játszották, de a libák ma nem állnak szóba az emberrel, annyira felment az értékük.

A szórakozás új formája a piacon folyik le, kereskedésekben gyakorolják, hentesek és disznóhizlalók, termelők, tejárusok szenvedé-

lyesen szeretik. Mikor aztán elérte a tetőpontját a hangulat, bevonják a játékba Temesváry Gézá, aki mestere az egésznek.

— En-ten-ti-nusz, mondja Temesváry, tizenöt nap és 200 korona.

Akit ilyenkor mellbe bök, az kiáll a sorból és lemegy a szutterénbe bujócskát játszani.

— Szó-ra-ka-ti-nusz, folytatja a rendőrbíró bácsi, harminc nap és 500 korona.

Erre azt is kiállítják a sorból. A játék pedig folytatódik, illetve befejezést nyer.

— Szó-rak-it-ki-taka vijavala vambusz! — Hatvan nap és 2000 korona.

Ezt az kapja, akire a vambusz szótag esik. A többi mint öt irigyi, most valamennyien levonulnak a szutterénbe s Lakos bácsival új játékba kezdenek. Hogy páros, vagy páratlan lesz-e a lakostályuk száma?

Játsszák nagyobb méretekben is, de akkor a ceremóniamester szerepét Bialoszkurszki bácsi tölti be. A szereplők végül számokat kapnak s egytül-tíz évig a sarokba állítják őket.

Legérdekesebb az egészben, hogy mielőtt befejezést nyert, megváltozik a címe is. Attól kezdve úgy hívják, hogy künn a bárány, benn a farkas.

A bujdosó gyűrű? Ez is csak szimbólum, mert megváltozott. Valamikor gyűrűt fűztek egy összekötött végű spárgára, azt mindenki tovább adta, hogy a közepén álló ne lássa meg.

— Hol a gyűrű? — incselkedtek vele.

Most is megvan a kör, a közepén Kürthy bácsi áll és ő kérdi:

— Hol a zsír, meg a szappan?

— A Steinitzernél, mondja az egyik.

— Nem is igaz, feleli Steinitz, én csak 20,000 korona haszonnal tovább adtam Czupringernak.

Czupringer: Én pedig beszállítottam a Glandauer raktárába.

Glandauer: Még a kávéházba megvette tőlem Polákovics.

Igy megy tovább. Egy játszmát egyetlen nap nem is lehet lefolytatni, sok szereplője van s még többre van hozzá szükség.

A télen nagy elterjedést várnak a legújabb formájáról, melyben azt kérdik: Hol a liszt? A válasz különféle:

— A sifonérban, a kredenc mélyén, a szennyes ládában.

A fináncok keresni kezdik s akínál megtalálják az sir. Vigyázat, nem zsír! Zsirról szó sincs. Csak sirásról.

Egyelőre ezeket a játékokat ajánljuk. Van belőlük még több, lassankint sor kerül azokra is.

A hajapoláshoz legjobb a Leinsinger-féle „China hajszesz”

szünteti a hajhullást a korpaképződést és elősegíti a növést. Kapható 2 kor-ért egyedül a készítőnél, LEINSINGER GYULA gyógyszerárában, Szeged-Csongrádi takszéképítész palotájába.

Színház.

Az aradi színházi szerződés. Arad város tanácsa kimondta, hogy Szendrey Mihály színházigazgatóval kötött szerződés módosításától a háboru befejezéséig eltekint. Ami, más városok szerződését illeti, — mondotta az elnöklő Vargassay Lajos polgármester — az ránk nézve nem lesz irányadó, mert mi odaadjuk Szendreynek továbbra is a színházat, ha föltételeiüknek megfelel és ha kötelezettségei betartásának biztosítására fődözetet nyújt. A tanács ily értelemben hozta meg határozatát.

Vizállás.

	— nov. 26.	— nov. 27.
	0 alatt 0 felett	0 alatt 0 felett
M. Sziget	— 0.54	— 0.30
V. Námény	— 0.52	— 0.34
Tokaj	— 2.40	— 2.04
Szolnok	— —	— 2.70
Csongrád	— 1.54	— —
Szeged	— 1.62	— 1.96
Törökbecse	— 1.41	— 1.80
Gyoma	— 0.46	— 0.38
Déva	— 0.84	— —
Arad	0.86 —	0.90 —
Makó	0.05 —	— 0.26
Tiszatorok	— —	— —

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
ORTUTAY ISTVÁN.

Nyitttér.

Őszinte fájdalommal közöljük, hogy szeretett kartársunk

Zsigmond János úr

a cs. és kir. 46. gyalogezred főhadnagya, a magyarországi vasuti központi leszámoló-hivatal tisztviselője, aki hazajáért hónapokon át harcolva orosz fogságba esett, Szibériában Dauria városában folyó évi október hónap 10-én hirtelen elhunyt.

Emlékét kegyelettel és szeretettel fogjuk megőrizni mindenkor.

Szeged, 1916. november hó.

A magyarországi vasuti központi
916 leszámoló-hivatal VII. osztálya.

GÁZ izzótestek és üvegek
INVERT-égőkre a legjobb
minőségben kaphatók

Ádám Vilmos
villanyvilágítási üzletében, Oroszlán-utca 17. Telefon 8—67.

„BORS-szálloda“ SZEGED pályaudvarral szemben.

Későn érkező vagy korán elutazó közönség részére minden időben kényelmesen berendezett szobák.

≡ KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM. ≡

A hustalan napok kivételével kintű Erdélyi fatányéros kapható.

Minden szombaton vaesorára izletes erdélyi hagymás tokán kapható. — Polgári árak.

734 SZALMÁSY MIHÁLY, vendéglős.

„CYLOL“ fagysszesz

legesodásabb hatású szer, mely egy hét alatt elmulasztja a legmakacsabb fagyást is, bármilyen természetű. Kintűnek bizonyult sömör, vörösség és bőrvizkettség ellen is. — Próbáüveg K. 2.50, eredeti üveg K. 3.50. — Vidékre postán szállítva 3 üvegnél portómentes.

Kapható egyedül a készítőnél:
SZEGED, Tisza Lajos-körút 73. Dugonics-téri sarok mellett. Telefon 3—41. szám.

NE FOGADJON EL MÁST MINT
TUNGSTRAM FELÍRÁSÚ VALÓDI
DRÓTLÁMPÁT.
HAZAI GYÁRTMÁNY. ÓVAKODJUNK ÚTÁNZATOKTÓL!

794

Ötödik Magyar Hadikölcsön.

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár

mint hivatalos aláírási hely jegyzéseket
elfogad az eredeti feltételek mellett a
6°/o-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsönre,
az **5¹/₂-os magyar királyi adómentes
állami törlesztéses kölcsönre** és
a jegyzések céljaira a legelőnyösebb
feltételek mellett nyújt kölcsönöket.

898

Tanoncok

jó fizetéssel
azonnal felvételnek a
Szegedi Napló
nyomdájában.

Hirdetések

felvételnek

'Szegedi Napló'

kiadóhivatalában.

KIS HIRDETESEK.

Adás-vevés.

Eladó Szentháromság-utca 41. sz. alatti 2.
emeletes bérházam, 640 négyszögöl területtel.
Felhívom a venni szándékozók figyelmét. Özv.
Szathmáryné. 8875

4 ajtós tükrös elegáns szürke gardorob-
szekrény eladó. Széchenyi-tér 16. I. emelet.

Foglalkozás.

Ügyes kiszolgálóleányt vagy fiatalembert és
tanoncot keres a Szent István-Társulat könyv-
kereskedése, Szeged. 8888

Szeged szab. kir. város tanácsától.

44951/916. tan. sz.

915

Hirdetmény.

Szeged szab. kir. város törvényhatósági bizottsá-
gában az I. kerületből két, a II. kerületből egy bizot-
sági taghely megüresedett.

A megüresedett helyeknek választás utján való
betöltésére a törvényhatósági bizottság közgyűlése
1916. december hó 16-ik napját tűzte ki.

Az I. kerületben választási elnök dr. Turóczy
Mihály tiszti főügyész, helyettes elnök Bokor Adolf
biz. tag, választási hely a városi széképület bizot-
sági terme.

A II. kerületben választási elnök Koczor János
tanácsnok, helyettes elnök Kiss Gyula biz. tag, választ-
ási hely a Dugonics-utcai polgári leányiskola

Az I. kerületben megválasztandó bizottsági tagok
közül egynek, a II. kerületben megválasztandó egy
biz. tag megbízása 1919. december hó 31-ig tart, az I.
kerületben megválasztandó még egy biz. tag megbíza-
tása pedig 1916. évi december hó 31-ig, illetőleg az
1915. VI. t. c. 2. §-ban megállapított határidőig tart.
Az I. kerületben választandó bizottsági tagok közül a
több szavazattal nyert bizottsági tag megbízatása
1919. év végéig, a másik helyen megválasztotté pedig
az 1915. VI. t. c. 2 §-ban megállapított határidőig tart.

Az I. választási kerület a Tisza Lajos körut által
övezett városrész Újszegeddel együtt.

A II. választási kerület a két körut közt fekvő
városrésznek a Kossuth Lajos sugáruton felül eső része.

A választás rendjét az 1886. XXI. t. c. 31., 35., 37.,
38., 39., 40. és 41. §§ al állapítják meg.

A választás az 1914. évre érvényes országgyűlési
képviselő választók névjegyzéke alapján történik.

Választhatók azok, akikkel szemben az idézett tör-
vény 28 §-ában felsorolt kizáró okok fenn nem állanak.

Az igazolt bizottsági tagok és a legtöbb adót
fizetők jegyzéke az 1885. XXI. t. c. 34. §-a értelmében
a polgármesteri hivatalban megtekintés végett
ki van téve.

Mindezekről az érdekelt kerületek választó közön-
ségét azzal értesítjük, hogy személyes bizottság
tekintetében ennél a választásnál is azok a rendsza-
bályok érvényesek, amelyek az országos képviselő-
választásoknál alkalmazásban vannak s az elkövetett
vétségek szintén ezeknek a törvényeknek szabályai
szerint részesülnek megtorlásban.

Szeged sz. kir. város tanácsának 1916. nov. 25-én
tartott üléséből.

Dr. Somogyi Szilveszter, polgármester.

Dugót

ujat és használat, minden
minőségben, a legmaga-
sabb áron veszek.

Ajánlat a mennyiség
és ár megjelölésével. Emil
Maler & Co. Karlsbad Bahn-
hof küldendő. Ajánlatok
német nyelven kéretnek.
914

Kishirdetések

szövegét este 5 óráig kér-
jük, mert később érkező-
ket a reggeli lapba csak
kivételesen és kétszeres
árárt közölhetjük

ELEGÁNS NÉVJEGYEKET

litografált, könyvnyomdai és dombor-nyo-
matu betűkkel, finom elefántosont, perga-
ment-, vászon- és merített-papíron díszes
dobozban, legjutányosabb áron készít

Engel Lajos

könyvnyomdai műintézete SZEVED, Dugonics-tér 12.

Művészi kivitelű

**kirakat-reklámok, figurális plakátok,
számolócédulák, vasuti várótermek-
ben, villamos kocsikban, fürdőhelye-
ken való állandó kifüggesztésre al-
kalmas plakátokra tervekkel, rajzokkal
és árszabással díjtalanul készséggel
szolgál mindenkor legrövidebb idő alatt**

ENGEL LAJOS

litografiai és könyvnyomdai műintézete

SZEVEDEN

Venalezott üzleti könyvek
naplók, főkönyvek, pénz-
tárkönyvek, strazzák,
másoló könyvek kiváló
tartós kötésben, finom, jó
papirosból, tiszta, gondos
munka, könnyű, kellemes
kezelés. Dús választék,
elcso árak. ENGEL LAJOS-
nál, Szeged, Dugonics-tér.